

Oheismateriaali 2

Kaupungin resurssiviisauden tiekartan päivitystyön taustatiedot

Kuntien ilmastotyön toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Erityisesti muutoksia tapahtuu sekä EU tasolla, Suomen omassa ilmasto- ja ympäristöpolitiikassa, mutta erityisesti myös ilmastotyöhön liittyvissä laskennoissa ja tiedon keruussa. Lisäksi esimerkiksi terminologia muuttuu ajassa. Tästä syystä ehdotamme, että Resurssiviisauden tiekarttaa päivitetään tarpeen mukaan jo lähivuosina uudestaan, erityisesti jos kuntia koskevaa ilmastotyön ohjeistusta päivitetään.

Tiekartan tavoite

Resurssiviisauden tiekartan tarkoitus on linjata kaupungin hiilineutraaliuustavoitteeseen ja asukkaiden kestäviin elämäntapoihin johtava iso muutostie vuoteen 2030 ja myöhemmin vuoteen 2050. Tiekartta tulee määrittelemään pääsääntöisesti laajemmat asiakokonaisuudet ja niiden toteuttamisen valtuustokausittain kohti vuotta 2030. Tulosalueiden vuosittain koottavien päästövähennysohjelmien kautta tavoitteet muutetaan konkreettisiksi tehtäviksi kattaen kaupunkiorganisaation kaikki toiminnot.

Lisäksi tiekartan tavoitevuoden 2030 ollessa jo lähellä on katse suunnattu jo kohti vuosia 2040 ja 2050. Erityisesti kaavoituksen ja infran toimenpiteet, mutta myös esimerkiksi rakennusten energiatehokkuuden ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpiteet tai vieraslajien poisto vaikuttavat myös pitkälle tulevaisuuteen. Erityisesti ilmastonmuutoksen hillintä, siihen sopeutuminen ja luonnon monimuotoisuuden hyväksi tehtävä työ ei suinkaan pääty vuoteen 2030, vaan tavoitteet yhä kiristyvät. Tiukassa taloudellisessa tilanteessa ja ilmastotavoitevuosien lähestyessä kustannustehokkaat ja paikallisiin olosuhteisiin sopivat ilmastoratkaisut ja niiden salliminen ovat entistä tärkeämpiä.

Suomen hiilineutraaliuustavoite ja luontokadon pysäyttämisen tavoite

Suomen kansalliseen ilmastolakiin (423/2022) on kirjattu tavoite hiilineutraaliudesta vuonna 2035, tarkoittaen että kasvihuonekaasujen päästöt ilmakehään ovat tuolloin enintään yhtä suuret kuin poistumat ilmakehästä. Suomi on sitoutunut kansainvälisiin tavoitteisiin luontokadon pysäyttämiseksi vuoteen 2030 mennessä. Lisää laista ja säädöksistä erillisessä dokumentissa (ohjemateriaali 3).

Kauniaisten resurssiviisauden tavoitteet

Kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Tavoite on vähentää kaupungin alueperusteisia ilmastopäästöjä 80 prosenttia, vertailuvuotena 1990. Loput 20 prosenttia päästöistä on tavoitteena hiililyhyttää, siten että ne sitoutuvat Kauniaisten kaupungin alueella tai tarvittaessa hyvitetään muilla keinoin. Alueperusteisten päästöjen tavoitevuoden jälkeen on asetettu uudet tavoitteet vuosille 2024 ja 2050, jolloin tavoite on olla hiilinegatiivinen, eli kaupungin alueella sitoutuu enemmän kasvihuonekaasupäästöjä, kun niitä vapautuu ilmakehään. Lisäksi tavoitteena on vähentää kulutusperäisiä päästöjä 70 prosenttia vuoden 2022 tasosta, pysäyttää luontokato vuoteen 2030 mennessä vaikuttavien luontotekojen avulla, sekä ohjata kohti ilmastonmuutoksen sopeutumista Kauniaisissa. Vastaavasti vuoden 2030 jälkeen tavoite on kääntää luonnontila elpymisuralle siten, että kaupungissa ollaan matkalla kohti luontopositiivisuutta. Kulutusperusteisia päästöjä on tarkoitus vähentää entisestään globaalisti kestävällä tasolle ja ilmastonmuutokseen sopeutumistyön on tavoite olla riittävän ennakoivaa ja laadukasta, siten että myös planetaarisen terveyden ja hyvinvoinnin tavoitteet voidaan saavuttaa. Kaupungin ympäristötavoitteet ovat linjassa yleisten Suomen ja

kansainvälisten tavoitteiden kanssa ja tukevat myös monien muiden kaupungin tavoitteiden toteutumista.

Seuranta ja skenaariot

Kaupunkiorganisaation ympäristötyötä toimeenpannaan ja seurataan vuosittaisten toimialojen päästövähennysohjelmien kautta (katso alla kohta Resurssiviisauden tiekartan toimeenpano kaupunkiorganisaatiossa) joiden sisältö on nähtävissä Hiilineutraaligrani nettisivujen Ilmastovahdissa (www.hiilineutraaligrani.fi/ilmastovahti). Kaupungin ympäristötoimi koordinoi tätä työtä.

Yleisesti kuntien ja alueiden päästölaskentaperiaatteet voidaan jakaa kahteen pääasialliseen lähestymistapaan: alue- ja kulutusperusteisiin.

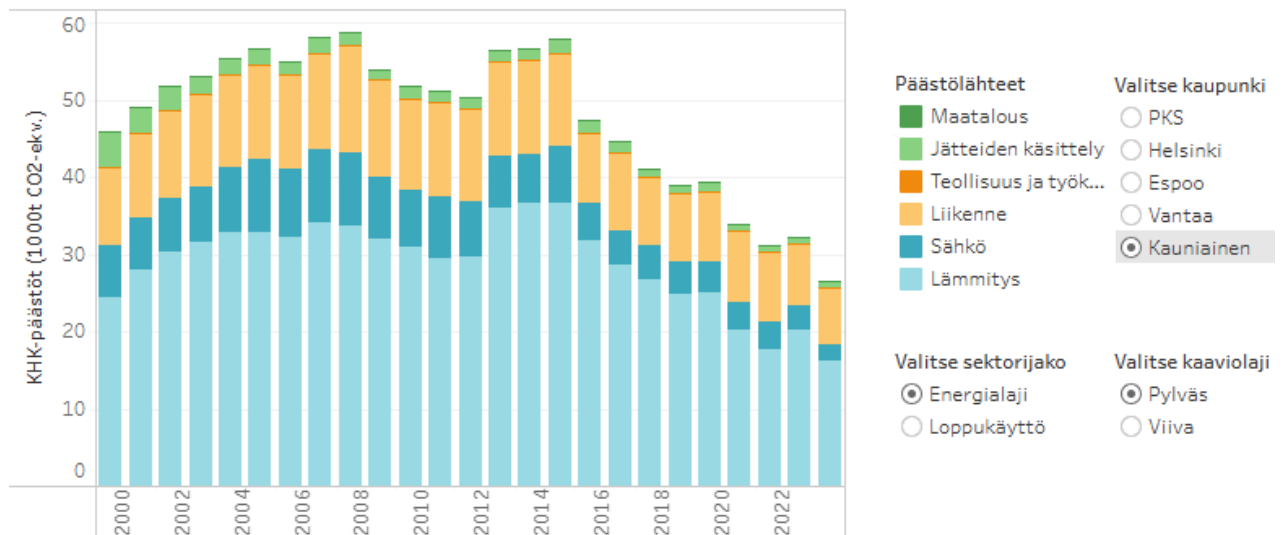
- Alueperusteiset päästöt -käsite huomioi tietyn maantieteellisen alueen sisällä syntyvät päästöt, esim. liikenteen fossiilisista polttoaineista syntyvät päästöt.
- Kulutusperusteiset päästöt -käsite tarkastelee maantieteellisesti rajatun alueen kotitalouksien ja julkisen hallinnon kulutuksesta syntyviä päästöjä, kuten palveluiden tai tuotteiden tuotantoketjujen päästöjä.

Käyttöperusteisten päästöjen lähtökohtana ovat alueen tuotantoperusteiset päästöt, mutta osa päästöistä lasketaan kulutuksen perusteella riippumatta siitä, missä ne ovat syntyneet. Tämä vastaa GHG Protocol GPC-standardin perustasoa, mutta sitä on täydennetty mm. maataloudella, henkilöautojen aluerajojen ulkopuolelle ulottuvalla liikenteellä, f-kaasuilla ja verkostohävikillä. Mukana ei ole standardiin kuuluvaa paikallista lentoliikennettä.

Alueperusteisia kasvihuonepäästöjä laskee Kauniiaisille Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY. HSY:n toteuttama pääkaupunkiseudun kaupunkien kasvihuonekaasulaskenta on käyttöperusteinen ja jaoteltu sektoreittain (kaukolämpö, öljylämmitys, sähkölämmitys, kulutussähkö, liikenne, teollisuus ja työkoneet, jätteiden käsittely, maatalous).

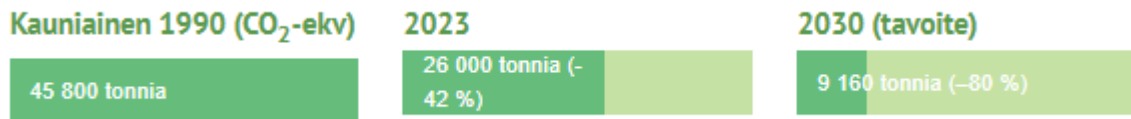
Kauniainen

>> LATAA TULOKSET

Kuva 1: HSY Kokonaispäästöt Kauniainen 2023.

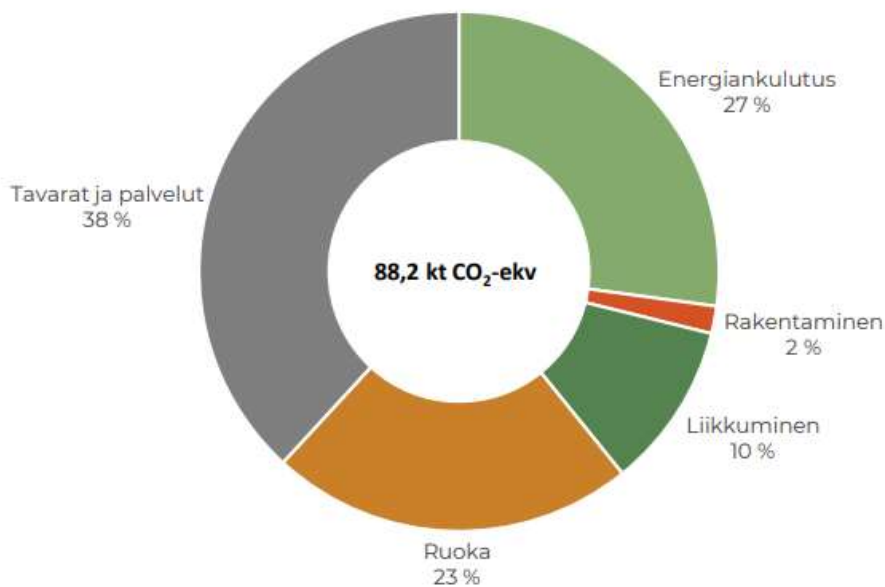
Kauniaisten suorat kasvihuonepäästöt vertailuvuonna 1990 olivat 45 800 tonnia CO2-ekv (HSY, kasvihuonekaasujen päästötiedot). Kauniaisten kaupungin alueella syntyvät kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2023 olivat noin 26 000 tonnia hiilidioksidiekvivalenttia (CO2-ekv). Kauniiaisissa on siis vähennetty alueperusteisia päästöjä 42 prosentin verrattuna vuoteen 1990.

Kuva 2: Kauniaisen kaupungin alueperusteisten kasvihuonekaasujen päästökehitys.

Alueperusteiset päästölaskennat saadaan HSY:ltä vuosittain. Uusimmat laskelmat vuodelta 2024 saadaan todennäköisesti kesäkuussa 2025.

Kulutusperusteisia kasvihuonekaasupäästöjä selvitettiin ensimmäisen kerran Kauniaisten osalta vuonna 2023. Kauniaisten kulutusperusteiset päästöt on laskettu vuodelta 2022. Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen laskentamallissa, Kulmassa, kulutuksesta aiheutuvat päästöt on jaettu viidelle sektorille: energiankulutus, rakentaminen, liikkuminen, ruoka ja tavarat ja palvelut. Sitowisen ja Luonnonvarakeskuksen yhteistyössä kehittämä laskentamalli on ensimmäinen suomalainen kulutuksen kasvihuonekaasupäästöjen laskentamalli, jota on sovellettu vertailukelpoisesti suurelle joukolle kuntia. Laskennan perusteella kulutusperusteiset kokonaispäästöt olivat vuonna 2022 88,2 kt CO₂ ekv, mikä on huomattavasti enemmän kuin alueperusteiset päästöt. Sektorin tavarat ja palvelut päästöt olivat selvästi vertailukuntien suurimmat.

Kuva 3: Kulutuksen kasvihuonekaasupäästöt sektoreittain vuonna 2022.

Kulutusperusteisten päästöjen laskenta uusitaan parhaillaan ja tulokset saadaan vuoden 2025 aikana. Laskenta on jatkossa tarkoitus uusita muutaman vuoden välein, että tiekartan tavoitteisiin pääsyä voidaan seurata.

Alueelliset ja kulutukseen perustuvat päästölaskennat ovat osittain päällekkäisiä. Ne eivät siis ole vaihtoehtoja toisilleen vaan täydentävät toisiaan ja tarjoavat yhdessä laajemman tietopohjan kunnan ja kuntalaisten toiminnasta aiheutuvista kasvihuonekaasupäästöistä. [Voit tutustua tarkemmin Kauniaisten kulutuksen kasvihuonekaasupäästöihin tämän linkin kautta.](#)

Kauniaisen **hiilivarastot ja -nielut** selvitettiin ensimmäistä kertaa vuonna 2020. Kauniaisen kaupungin rajojen sisällä olevien viheralueiden kokonaishiilivarastoja vuonna 2019 oli 208 700 tCO₂. Tästä noin 59 900 tCO₂ (29%) on sitoutuneena kasvillisuuteen ja 148 800 tCO₂ (71%) maaperään. Vuotuinen hiilivuo kasvillisuuden ja maaperän hiilivarastoihin oli yhteensä noin 3 300 tCO₂/v

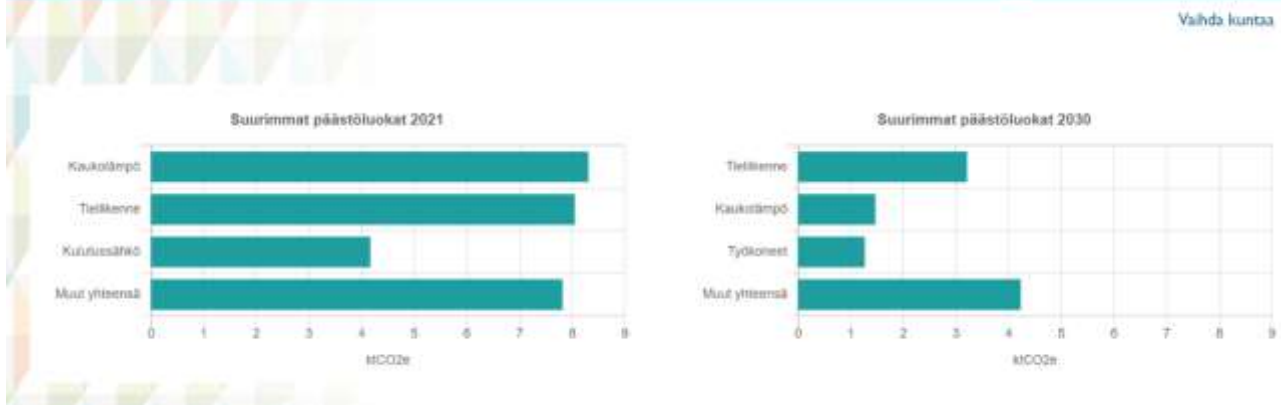
positiivinen. Tästä noin 2 800 tCO₂ (85%) sitoutui kasvillisuuteen ja noin 500 tCO₂ (15%) varastoitui maaperään. Kauniaisen ilmastotavoitteiden kannalta kaupungin hiilivarastot ja hiilinielut ovat erittäin keskeisessä roolissa. Hiilivuolaskenta uusitaan vuoden 2025 aikana, jolloin saadaan tietoa, miten hiilihyvitysten osuus suhteessa hiilineutraaliustavoitteeseen on kehittynyt.

Luontokadon pysäyttämisen seurannaksi Kauniaisissa tehdään luontokartoituksia ja kannustetaan kaupunkilaisia vapaaehtoiseen kansalaistieteeseen. Kauniaisissa selvitettiin ensimmäisen kerran luontojalanjälkeä 2024. Luontojalanjälki kuvaa koko kaupungin luonnon monimuotoisuudelle aiheuttaman haitan määrää. Luontojalanjäljen mittaukseen ei ole toistaiseksi olemassa standardia, mutta käytetyssä laskennassa saatiin ensimmäisen kerran niin sanottu ”nollataso,” johon voidaan jatkossa verrata seuraavia laskentoja. Tavoitteena on pienentää luontojalanjälkeä tulevaisuudessa luontokadon pysäyttämiseksi ja luonnontilan kääntämiseksi elpymisuralle, mutta varsinaista numeraalista tavoitetta on ollut vielä liian aikaista esittää. Suomen luontopaneelin mukaan suomalaisten kulutus on kestävämpää ja vuosittain kulutamme oman osamme maapallon uusiutuvista luonnonvaroista jo huhtikuussa. Suomalaisten globaalia ekologista jalanjälkeä tulee leikata keskimäärin 70 prosenttia pysyäksemme luonnon kantokyvyn rajoissa. Luontojalanjälki laskenta, ei tämänhetkisen laskentamenetelmän avulla mahdollista selkeän seurannan ja kaupunkikohtaisen tavoitteen asettamista, mutta jatkossa tavoite on saada myös luontojalanjäljen laskenta mukaan tiekartan toteutumisen seurantaan.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisella tarkoitetaan keinoja ja tapoja, joilla voidaan varautua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja vähentää yhteiskunnan ja ympäristön haavoittuvuutta niille. Kaupunkiorganisaation ilmastonmuutoksen sopeutumistyön seurannaksi kootaan vuoden 2025 aikana toimenpideohjelma, jonka toteutumista voidaan jatkossa seurata Ilmastovahdissa. Kaupungin ilmastonmuutoksen liittyvät riskit ja haavoittuvuudet on kuitenkin arvioitu Kaupungin ns. SECAP-suunnitelmassa vuonna 2022. Syksyllä 2024 ympäristötoimi on teettänyt sisäisen ilmastonmuutoksen sopeutumiseen liittyvän kyselyn toimialoille ja tulosalueille päivitystyön tukeksi. Tämän lisäksi kaupunki on joulukuussa tehnyt laki tulvariskien hallinnassa mukaisen alustavan arvioinnin hulevesitulvistä aiheutuvista tulvariskeistä ja nimenneet merkittävät hulevesitulvariskialueet Kauniaisen alueella.

Resurssiviisauden tiekartan laadinnassa on käytetty Suomen ympäristökeskuksen kuntien skenaariotyökalua. **Kasvihuonekaasupäästöjen skenaariotyökalulla** voi arvioida millaisia toimenpiteitä alueperusteisten päästöjen vähentäminen ja päästövähennystavoitteisiin pääseminen edellyttää. Skenaariotyöskentelyn lähtökohdaksi jokaiselle kunnalle on laadittu niin sanottu perusskenaario, jonka lisäksi käyttäjä voi määrittellä suurempiin päästövähennyksiin johtavia lisätoimenpiteitä. Kauniaisen skenaariolaskennoissa on huomioitu esimerkiksi väestöennuste, paikallisten energiayhtiöiden tavoitteet hiilineutraaliudesta sekä Helsingin seudun liikenteen tavoitteet joukkoliikenteen sähköistymisestä (Kuva 4). Työkalu on kehitetty kuntien ilmastosuunnitelmien laadinnan tueksi. Skenaariotyökalun laskenta perustuu Suomen ympäristökeskuksen ALas-malliin ja Hinku-laskentasääntöihin. Skenaariotyökalun yksityiskohtaisessa [menetelmäkuvauksessa](#) on esitetty perusskenaarion laadintaperusteet ja vaikutusarvioiden laskentaoletukset.

Skenaariotyöskentelyssä määritellään, miten yleinen markkinakehitys sekä voimassa olevat kansallisella tasolla tehdyt politiikkatoimet sekä lainsäädäntö vaikuttavat kuntien päästöihin. Tämän kehityksen havainnollistamiseksi SYKE:n työkalun perusskenaariossa kullekin päästösektorille on hahmoteltu maltillinen tavoitevuoden tulevaisuuskuva perustuen kansallisen ilmastopolitiikan toteuttamista tukevaan materiaaliin sekä lainsäädäntöön, joka asettaa reunaehdot kuntien päästökaiketykselle. Suunnitelmien, linjausten ja lainsäädännön toimeenpano tapahtuu kuitenkin pitkälti paikallisella tasolla, eikä perusskenaarion mukaisiin päästövähennyksiin ole mahdollista päästä täysin ilman kuntien aktiivista toimintaa.

Kuva 4: SYKE:n skenaariotyökalun laskenta Kauniaisiin huomioiden mm. väestönkehitys, paikallisten energiayhtiöiden tavoitteet sekä joukkoliikenteen sähköistymisen tavoitteet. Skenaariotyökalun uusin vertailuvuosi oli tiekarttaa päivittäessä 2021.

SYKE:n skenaariotyökalulla tarkasteltuna Kauniainen ei ole saavuttamassa hiilineutraalius tavoitettaan vuoteen 2030 mennessä, vaan siitä jää uupumaan noin 4,5 kt CO₂ ekv. Tiekartta on kuitenkin laadittu hiilineutraaliustavoite huomioiden. Hiilineutraaliustavoitteeseen pääsemiseksi päästöjä tulee saada edelleen vähennettyä huomattavasti ja nopeasti. Tämä vaatii sekä resursseja, että uudella tavalla tekemistä niin kaupunkiorganisaatiolta kuin paikallisilta yhdistyksiltä, yrityksiltä ja asukkailtakin.

Kauniaisten resurssiviisauden tiekartan rakenne

Resurssiviisauden tiekartan päivitystyötä on toteutettu ympäristötoimen koordinoimana vuoden 2024 aikana.

Päivityksessä uutta suhteessa vanhaan tiekarttaan ovat seuraavat uudistukset:

- Luonnon monimuotoisuus asiat (LUMO) [Luontoviisaat kunnat verkosto](#), ennallistamisasetus
 - o Päivityksessä huomioidaan yhä vahvemmin myös luontokadon pysäyttämiseksi tehtävä työ. Kauniaisissa tässä työssä auttaa myös Luontoviisaat kunnat verkostoon liittyminen. Tiekartta ennakoii myös ennallistamisasetuksen toimeenpanoa.
- Ilmastomuutoksen sopeutuminen
 - o Ilmastomuutokseen sopeutuminen on tuotu näkyvimmäksi osaksi tiekarttaa (ks. kohta, jossa kuvattu tätä).
- Kaupunkiyhteisön toimenpiteet: Asukkaat, yritykset, hyvinvointialue ja yhdistykset
 - o Tiekarttaan on nostettu myös tavoitteita niin sanotulle kaupunkiyhteisölle. Jaolla kaupunkiorganisaatio ja kaupunkiyhteisö pyritään kuvaamaan tiekartassa sitä, että ainoastaan kaupunkiorganisaation toimenpiteillä ei tavoitteisiin tulla pääsemään.
- Alueperusteiset päästöt, kulutusperäiset päästöt, luontoteot
 - o Tiekartassa on pyritty osoittamaan selkeämmin toimenpiteitä ja niiden vaikutuksia erilaisiin resurssiviisauden tavoitteisiin.
- Planetaarinen terveys ja hyvinvointi.
 - o Kaikki resurssiviisauden tiekartan tavoitteet tähtäävät lopulta siihen, että Kauniaisissa pyritään kohti planetaarisen terveyden ja hyvinvoinnin tasapainoa, jossa sekä ihmiset että muu luonto elävät terveisinä ja voivat hyvin.
- Tiekartojen osateemat on poistettu. Osateemat näkyvät jatkossa päästövähennysohjelmissa toimenpiteissä, mutta tiekartasta ne on poistettu.

Resurssiviisauden tiekartan toimeenpano kaupunkiorganisaatiossa

Tiekartan tavoitteet muutetaan konkreettisiksi tehtäviksi ja toimenpiteiksi, jotka viedään toimialojen vuosittain koottaviin päästövähennysohjelmiin. Päästövähennysohjelmat kattavat kaikkia kaupungin toimialoja ja toimintoja.

Päästövähennystoimenpiteiden suunnittelu seuraa kaupungin talousarvion laadintaa. Talousarviovalmistelun yhteydessä nostetaan tiekartasta toimenpiteitä talousarvioon (esim. investointeja vaativa toimenpiteitä tai suurempia kehityshankkeita). Kaikkia tiekartan toteutukseen liittyviä toimenpiteitä ei kuitenkaan käsitellä talousarvion tasolla, mutta kunakin vuonna toteutettavat isot ja pienet toimenpiteet listataan päästövähennysohjelmiin.

Tulevan vuoden päästövähennysohjelmat pyritään jatkossa viemään hyväksyttäväksi toimialakohtaisiin valiokuntiin joulukuusta tammikuussa kaupunginvaltuuston vuosittaisen talousarviokäsittelyn jälkeen. Yhteenveto päästövähennysohjelmista annetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi helmikuun alussa. Tällöin hyväksytään myös yleishallinnon päästövähennysohjelma.

Kaupungin päästövähennystoimenpiteet voidaan jakaa mm. *kasvihuonekaasupäästöjä suoraan vähentäviin toimenpiteisiin* (esim. tekniset toimenpiteet kuten aurinkopaneelien asentamista jne.) ja *kasvihuonekaasupäästöjä välillisesti vähentävät toimenpiteet* (esim. kuntalaisten mukaan saanti viestinnällisin tavoin). Koska kaikilla toimialoilla on omat, erilaiset painopisteet hiilineutraalisuustyön toteutuksessa, ei kaikkien kaistaotsikoiden alle välttämättä nouse kuluvan vuoden aikana uusia toimenpiteitä tai kehitysideoita.

Päästövähennystoimenpiteistä raportoidaan osana kaupungin talousarvioseurantaa osavuositarkastusten ja tilinpäätöksen yhteydessä raportointi- ja seurantatyökalu Ilmastovahtiin kautta. Ilmastovahtiin voi tutustua osoitteessa www.hiilineutraaligrani.fi/ilmastovahti Toimialojen päästövähennysohjelmia on syötetty Ilmastovahtiin vuodesta 2023 lähtien. Aikaisempien vuosien (myös v. 2023) päästövähennysohjelmat löytyvät sivuilta PDF-muodossa. Esimerkkejä kaupunkiorganisaation vuosina 2020–2024 toteuttamista toimenpiteistä, jotka vähentävät suoraan kasvihuonekaasupäästöjä: kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuushankkeet (katso kohta Kuntien energiatehokkuussopimus v. 2017–2025), kaupungin koko katuvaloverkoston uusiminen ja vaihtaminen LED-valoiksi, kuntatekniikan sähköautohankinnat, [kaupunkiorganisaation sähköenergian hankinta uusiutuvana tuulisähköinä](#), Kauniaisten metsäalueiden luonnonhoitosuunnitelma sekä kasvihuonekaasun lisääminen kaupungin ruokapalveluiden tarjonnassa.

Vuoden 2024 toimenpiteiden raportointi tapahtuu parasta aikaa tilinpäätösvalmisteluiden yhteydessä, ja vuoden 2025 päästövähennysohjelmat julkaistaan työkalussa helmi-maaliskuun vaihteessa.

Ympäristöjohtoryhmä

Poikkihallinnollinen ympäristöjohtoryhmä seuraa Resurssiviisauden tiekartan toteutumista ja tekee ehdotuksia kaupungin johtoryhmälle tiekartan toteutumisen varmistamiseksi. Resurssiviisauden tiekartan toimeenpano tapahtuu kaikilla toimialoilla jokaisen työntekijän työssä. Resurssiviisauden työn mahdollistamiseksi on varattava riittävät resurssit kaikilla toimialoilla. Tätä varten olisi keskeistä laatia pikaisesti työn mahdollistamiseksi ilmasto- ja ympäristöbudjetti kaupunkiorganisaatioille. Tämä mahdollistaisi myös työn paremman kustannus seurannan.

Muut ilmastotyöhön liittyvät ohjelmat ja sopimukset

Kuntien energiatehokkuussopimus v. 2017–2025 (KETS)

Kauniaisten kaupunki on vuonna 2017 solminut Työ- ja elinkeinoministeriön (TEM), Energiaviraston sekä Suomen Kuntaliiton kanssa energiatehokkuussopimuksen (KETS) kaudelle 2017-2025. Energiatehokkuussopimuksen ja siihen liittyvän toimenpideohjelman toimenpiteitä on pääsääntöisesti sisälletty vuoden 2020 resurssiviisauden tiekartan [Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto](#) -kaistan alle. Suurin tähän liittyvä toimenpidekokonaisuus on tilakeskuksen ohjelmoima ja toteutusvastuulla oleva [kaupungin kiinteistöjen energiatehokkuushankkeiden PTS](#). Esimerkiksi vuoden 2024 tavoitteisiin sisältyi 7 kpl erillisiä energiatehokkuushankkeita sekä 5 kpl muiden investointihankkeiden yhteydessä toteutettavia hankkeita. Näiden hankkeiden etenemistä voi myös seurata Ilmastovahdin PTS-osion kautta. Tilakeskus on myös kokoamassa tilannekatsauksen kyseisestä energiatehokkuus -PTS:stä ja sen etenemisestä. Tällöin saadaan myös arvio PTS-toimenpiteiden vaikutuksista kaupunkiorganisaation kasvihuonekaasupäästöihin.

Sopimuksen mukaisella energiasäästöillä tarkoitetaan säästötoimilla saavutettua ja energiayksiköissä ilmaistua suoraa vaikutusta sekä myös ns. laskennallisia säästöjä, eli tulevan kulutuksen estämistä tai alentamista, joka muutoin aiheutuisi ilman toimenpiteitä. Kaupungin säästötavoite sopimuskaudella on 1 965 MWh. Vuoden 2023 KETS-raportoinnin mukaan Kauniaisten voimassa olevan laskennallinen energiansäästövaikutus oli n. 2 455 MWh, eli asetettuun tavoitteeseen on jo nyt päästy.

Covenant of Mayors - SECAP-suunnitelma

Kauniainen liittyi vuonna 2018 ns. kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopopimukseen (Covenant of Mayors for Climate & Energy, jäljempänä CoM), jonka tavoitteena on yhdistää eri tason toimijoita ja nopeuttaa paikallisia ilmasto- ja energiatoimenpiteitä. Sopimus on maailmanlaajuinen ja se on osa Pariisin ilmastopopimuksen toimeenpanoa. Sopimuksessa kunnat sitoutuvat hiilineutraalisuutta nopeuttaviin toimiin. Sopimus edellyttää vähintään 40 % kasvihuonekaasujen päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä, erityisesti parantuneen energiatehokkuuden ja uusiutuvien energiamuotojen käytön lisäämisen myötä.

Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopopimus edellyttää liittyneiltä [ns. SECAP-toimintasuunnitelman](#) (Sustainable Energy & Climate Action Plan) kokoamista. Työn painopiste oli Kauniaisten osalta ollut ilmastomuutokseen liittyvissä riskeissä ja haavoittuvuuksissa sekä sopeutumisessa, koska nämä osa-alueet eivät vuoden 2020 tiekartassa ole niin vahvasti sisällytetty kaupungin resurssiviisauden tiekarttaan.

Ilmastotyöhön liittyvä yhteistyö

Kauniainen tekee monella saralla yhteistyötä mm. pääkaupunkiseudun muiden kaupunkien ja erityisesti kuntayhtymä HSY:n kanssa ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi. HSY ilmastoyksikkö laskee mm. pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöjä, tuottaa tietoa ilmastoindikaattoreista sekä ilmastomuutokseen sopeutumisesta. HSY:n Ilmastoinfo opastaa ja kannustaa kaupunkilaisia ja taloyhtiöitä ilmastoystävälliseen elämään ja ratkaisuihin. Myös Uudenmaan liitto on laatinut alueen ilmastotyötä linjaavan Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan, joka tukee kuntia ja muita Uudenmaan toimijoita ilmastotyön toteuttamisessa.

Kaupunkiyhteisön resurssiviisaus

Tiekartan tavoitteiden toteutumiseksi kaupungin muiden toimijoiden tulee myös sitoutua tavoitteisiin. Tämä vaatii osallisuuden ja osallistumisen mahdollisuuksia tiekartan toteutukseen.

Kaupunkiorganisaation työtä suhteessa kaupunkiyhteisöön voi kuvata termillä ilmasto- ja luontokädenjälki. Hyvänä esimerkkinä tähän toimii [kouluille laadittu GreenGrani-malli](#), jossa kaupungin ympäristötavoitteita tuodaan vahvemmin koulujen arkeen ja sitä kautta myös oppilaiden ja opiskelijoiden koteihin. Ilmasto- ja ympäristöviestintä on myös keskeinen keino tavoitteiden saavuttamiseksi.

Vuonna 2022 Kauniainen oli ensimmäistä kertaa mukana pääkaupunkiseudun ympäristöasennekyselyssä, jossa selvitettiin millaisia asenteita asukkailla, oli ympäristönäkökulmiin. Selvityksen mukaan voidaan yleisesti todeta, että asenteet ympäristöä kohtaan olivat myönteisiä. Kauniaisissa 74 prosenttia vastaajista on täysin tai lähes samaa mieltä siitä, että ympäristö tulee asettaa etusijalle, vaikka talouskasvu jonkin verran kärsisi. 69 prosenttia oli täysin tai jokseenkin sitä mieltä, että omilla teoilla on vaikutusta ilmastonmuutokseen. Moni säähän ja lähiluontoon liittyvä muutos nähtiin huolestuttavina ja esimerkiksi kaupungin tiivistäminen ja viheralueiden vähentäminen eivät olleet vastaajien keskuudessa mieluisia kehityssuuntia. Vastaajat olivat valmiita maksamaan jopa korkeampia verojakin, erityisesti jos varat käytettäisiin luonnonsuojeluun.

Kauniaisen tuloksista voi lukea lisää: <https://www.kauniainen.fi/uutiset/ymparistoasenteet-paakaupunkiseudulla-2022-raportti-on-valmistunut/>